

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: JCB40054

Besvarelse af spørgsmål nr. 118 af 19. maj 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål:

”Ministerens kommentarer udbedes til henvendelsen af 19/5-06 fra Oluf Jørgensen, Danmarks Journalisthøjskole, jf. REU L 217 – bilag 38.”

Svar:

1. I henvendelsen af 19. maj 2006 kommenterer Oluf Jørgensen Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 38 og 58 vedrørende den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2.

For så vidt angår besvarelsen af spørgsmål nr. 38 anfører Oluf Jørgensen, at Justitsministeriet ikke i besvarelsen gør klart opmærksom på, at retsplejelovens regler om edition, vidneudelukkelse og vidnefritagelse ikke giver dommerne mulighed for at beskytte oplysninger, når tavshedspligten i relation til Politiets Efterretningstjeneste bliver tilsidesat af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2.

Herudover peger Oluf Jørgensen på, at Justitsministeriet ikke i besvarelsen af spørgsmål nr. 38 gør opmærksom på, at Politiets Efterretningstjeneste kan videregive oplysninger til andre myndigheder i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler.

Med hensyn til besvarelsen af spørgsmål nr. 58 – der indeholder Justitsministeriets kommentarer til Oluf Jørgensens kronik i Politikken den 24. april 2006 – anfører Oluf Jørgensen, at besvarelsen ikke bidrager til at klargøre, hvad de nye regler giver mulighed for.

I forlængelse heraf rejser Oluf Jørgensen spørgsmål om, hvilke former for oplysninger Politiets Efterretningstjeneste vil indhente fra andre forvaltningsmyndigheder på grundlag af § 110 a, stk. 2. Oluf Jørgensen stiller bl.a. spørgsmålet:” Hvilke typer data fra offentlige myndigheder skal lægges sammen i et puslespil i et forsøg på at identificere ”miljøer og vækstfaktorer” og opspore hidtil usynlige ”adfærdsmønstre””.

Herudover stiller Oluf Jørgensen spørgsmål om, hvilke forestillinger Politiets Efterretningstjeneste gør sig med hensyn til registrering af personer på baggrund af de indhentede oplysninger. Oluf Jørgensen stiller i den forbindelse spørgsmålstejn ved, om forbudet mod at registrere danske statsborgere alene på grund af lovlig politisk virksomhed fortsat vil gælde, jf. herved regeringserklæringen af 30. september 1968.

2.1. I besvarelsen af spørgsmål nr. 38 behandler Justitsministeriet visse spørgsmål om forholdet mellem den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, og § 26 i lov om patienters retsstilling.

Det fremgår bl.a. af besvarelsen, at bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, vil indebære, at også læger og andre sundhedspersoner, der er ansat inden for det offentlige sygehusvæsen, har pligt til at udlevere oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste i tilfælde, hvor efterretningstjenesten inden for de foreslåede rammer fremsætter anmodning herom.

I forlængelse heraf anføres i besvarelsen, at hvis f.eks. en sundhedsperson på trods af den omtalte pligt nægter at udlevere de oplysninger, som Politiets Efterretningstjeneste anmoder om, vil efterretningstjenesten i praksis være henvist til at anmode domstolene om ved kendelse at pålægge den pågældende sundhedsperson mv. at udlevere oplysningerne efter retsplejelovens regler om edition.

Der er i den forbindelse bl.a. en omtale af bestemmelsen i retsplejelovens § 805, stk. 1, hvorefter pålæg om edition ikke må meddeles, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre. Bestemmelsen er udtryk for et proportionalitetsprincip, der kan føre til, at domstolene bl.a. afhængig af, hvor følsomme oplysninger der er tale om, kan undlade at afsige editionskendelse om udlevering af f.eks. patientoplysninger.

2.2. Oluf Jørgensen peger – som nævnt oven for i pkt. 1 - på, at Justitsministeriet ikke i besvarelsen af spørgsmål nr. 38 gør opmærksom på, at Politiets Efterretningstjeneste kan videregive oplysninger til andre myndigheder i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at Politiets Efterretningstjenestes mulighed for at videregive oplysninger til andre myndigheder er omtalt i pkt. 3.4.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Her er anført følgende:

”Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor Politiets Efterretningstjeneste efter den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, modtager oplysninger, som viser sig at være uden betydning for efterretningstjenestens virksomhed, men som kan være relevante for andre myndigheder, herunder andre dele af politiet. Det kan f.eks. dreje sig om oplys-

ninger, som kan have betydning for efterforskning af anden kriminalitet end den, som efterretningstjenesten er ansvarlig for.

I sådanne situationer må Politiets Efterretningstjeneste tage stilling til, om tjenesten kan videregive disse oplysninger til de relevante myndigheder.

Dette spørgsmål er ikke reguleret af det foreliggende lovforslag.

Det indebærer, at spørgsmålet – på samme måde, som hvis tjenesten i øvrigt kommer i besiddelse af oplysninger, som kan være relevante for andre forvaltningsmyndigheder – må afgøres efter de almindelige regler om videregivelse af oplysninger i forvaltningslovens kapitel 8. Er der tale om oplysninger vedrørende enkeltpersoners rent private forhold, vil videregivelse til andre forvaltningsmyndigheder således kun kunne ske under de skærpede betingelser, der fremgår af forvaltningslovens § 28, stk. 2, jf. om denne bestemmelse pkt. 3.1.2. ovenfor.”

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 43.

3. Med hensyn til Oluf Jørgensens spørgsmål om, hvilke former for oplysninger Politiets Efterretningstjeneste vil indhente fra andre forvaltningsmyndigheder, og om hvilke forestillinger Politiets Efterretningstjeneste gør sig med hensyn til registrering af personer på baggrund af de indhentede oplysninger, bemærkes følgende:

Politiets Efterretningstjeneste kan i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder i det omfang, oplysningerne må antages at have betydning for varetagelse af Politiets Efterretningstjenestes opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

I betingelsen om, at oplysningerne ”må antages at have betydning”, ligger, at der skal være en mere konkret formodning for, at de oplysninger, som Politiets Efterretningstjeneste ønsker at indhente fra en anden forvaltningsmyndighed, vil have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse eller efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Som omtalt i pkt. 3.4.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger omfatter bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, alle former for oplysninger. Det betyder, at der med hjemmel i bestemmelsen kan videregives både ikke-fortrolige og fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold. Bestemmelsen omfatter oplysninger om såvel enkeltpersoner og juridiske personer som andre oplysninger.

Som nærmere beskrevet i besvarelsen af spørgsmål nr. 58 vil en gennemførelse af den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, efter Justitsministeriets opfattelse ikke føre til, at Politiets Efterretningstjeneste får mulighed for at indhente fortrolige oplysninger i væsentligt videre omfang end efter de gældende regler. Formålet med bestemmelsen er således i stedet navnlig at løse de

spørgsmål vedrørende tidsforbrug mv., som der er peget på i rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 29. Som det fremgår heraf, vil Justitsministeriet i folketingsåret 2009-10 – det vil sige tre år efter lovforslagets gennemførelse – give Folketinget en orientering om erfaringerne med de foreslåede nye regler.

Lovforslaget betyder naturligvis ikke, at det forbud mod at registrere danske statsborgere alene på grund af lovlig politisk virksomhed, der er fastsat i regeringserklæringen af 30. september 1968, ikke længere gælder.